

СРПСКИ КОМИТЕТ ЗА ВИЗАНТОЛОГИЈУ
ВИЗАНТОЛОШКИ ОДБОР САНУ
ВИЗАНТОЛОШКИ ИНСТИТУТ САНУ

ОСМА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ВИЗАНТОЛОГА

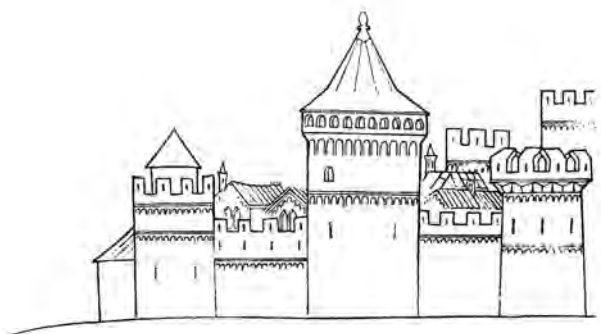
БЕОГРАД 27–29. ОКТОБАР 2025. ГОДИНЕ

НАУЧНИ ОДБОР

Весна Бикић, Милош Живковић, Вујадин Иванишевић (председник),
Бојана Крсмановић, Љубомир Максимовић, Љубомир Милановић,
Маја Николић, Бојана Павловић, Срђан Пириватрић, Милош Цветковић,
Дејан Џелебџић, Јована Шијаковић

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Бојана Павловић, Срђан Пириватрић (председник),
Милош Цветковић

СРПСКИ КОМИТЕТ ЗА ВИЗАНТОЛОГИЈУ
ВИЗАНТОЛОШКИ ОДБОР САНУ
ВИЗАНТОЛОШКИ ИНСТИТУТ САНУ

Кнеза Михаила 35, 11000 Београд, Србија
тел. + 381 11 2637095
srvizkom@gmail.com
inst.byz@vi.sanu.ac.rs

БЕОГРАД · ПОНЕДЕЉАК, 27. ОКТОБАР 2025.

ПАЛАТА САНУ, СВЕЧАНА САЛА

ул. Кнеза Михаила 35 (други спрат)

9.30 | Свечано отварање

Поздравна реч:

Зоран Кнежевић, председник Српске академије наука и уметности

Љубомир Максимовић, секретар Одељења историјских наука

Српске академије наука и уметности

Тематски део

ВИЗАНТИЈСКИ ГРАД И ЊЕГОВО НАСЛЕЂЕ

- *Paul Magdalino*

The Beginnings of the First Byzantine City

Дискусија

Пауза

11.00 | Председавају: *Вујадин Иванишевић, Бојана Крсмановић*

- *Ivan Basić*

Gradski magistrati u epigrafici Bizantske Dalmacije – *status quaestionis* i nove spoznaje

- *Дубравка Прерадовић*

Градови и свеци: сакралне топографије византијских градова на Јадрану

- *Виктор Савић*

Шта је остало од Византије у дубровачком речнику

Дискусија

Пауза

12.15 | Председавају: *Весна Бикић, Предрај Комашина*

- *Тони Филијоски*
Византијска прошлост Охрида и његово наслеђе
- *Бојана Крсмановић – Владан Здравковић*
Вода и град – пример Едесе / Водена
- *Милош Цветковић*
Структура, распоред и карактер византијских командних центара на Балкану након Цимискијеве и Василијеве реконквисте
Дискусија
Пауза

13.30 | Председавају: *Драјан Војводић, Даница Појовић*

- *Срђан Пиривајрић*
Од Арсе до Расе и рашког престола. Неколико запажања о полицентричности Српске земље
- *Вујадин Иванишевић – Весна Бикић*
Град Браничево: нова сазнања
- *Борис Стојковски*
Византијски утицај на насеља и градове јужне Угарске
Дискусија
Коктел

16.00 | Председавају: *Тихон Ракићевић, Радомир В. Појовић*

- *Бојан Миљковић*
Икона – заштитница града
- *Зоран Ранковић – Србољуб Убийариновић*
Молитва новопостављеног митрополита пред градом у који улази по први пут из Требника са Правилима светих и преславних апостола и другим делима *Син. 307* (ГИМ 80370/925) из 1423. године
- *Јована Шијаковић*
Архипастир и политички философ: *Полис и ѱолиѱиѱа* у делу Евстатија Солунског
- *Дејан Целебѱић*
Византијско провинѱијско племство и црква: балкански градови на прелазу XII–XIII в.
Дискусија
Пауза

17.30 | Предавају: *Мирјана Живојиновић, Дејан Џелебџић*

- *Тамара Илић*
Тестаменти градског становништва у ПОНΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ
Димитрија Хоматина
- *Ђорђе Сћеић*
Град и село у српско-византијском праву (пролегомена за
истраживање значаја простора у правним нормама)
Дискусија
Пауза

18.15 | Предавају: *Срђан Пиривајџић, Виктор Савић*

- *Маја Николић*
Позновизантијски град између историјског наслеђа и политичке
реалности
- *Зоран Јовановић*
Ἡ πατρίς ἐμὴ – пад родног града у византијској књижевности
(неколико примера)
- *Бојана Павловић*
„У земљи, најлепшој од свих које обасјава сунце”: Хераклеја
Понтска у делима Нићифора Григоре
Дискусија

БЕОГРАД · УТОРАК, 28. ОКТОБАР 2025.
САЛА АУДИОВИЗУЕЛНОГ АРХИВА САНУ
ул. Кнеза Михаила 36 (први спрат)

Општи део
ВИЗАНТОЛОШКЕ ТЕМЕ

10.00 | Предавају: *Бојан Миљковић, Дубравка Прерадовић*

- *Драјан Војводић*
У наручју Авраамовом: тематика сликарства аркосолијума крипте Свете Крстине у Карпићану (Саленто)
- *Тајјана Ситародубцев*
Пред остацима фигура првог слоја живописа у доњој зони наоса охридске катедрале
- *Марка Томић*
Свети Никола Челнички у Охриду: топографски и историјско-уметнички аспекти
- *Милош Живковић*
Стара митрополија у Верији. Прилози проучавању иконографског програма зидног сликарства
Дискусија
Пауза

11.30 | Предавају: *Милош Ивановић, Милош Цветиковић*

- *Радомир В. Појовић*
Први васељенски сабор у очима раних црквених историчара
- *Ивица Чаировић*
Историјска географија Првог васељенског сабора у Никеји (325)
- *Предрај Комајина*
Византијски извори и тзв. Летопис попа Дукљанина
Дискусија
Пауза

12.45 | Председавају: *Јована Шијаковић, Бојана Павловић*

- *Лариса Вилимоновић*

Ка новим путевима истраживања афективне побожности и емпатије у Византији: случај литургијске драме Романа Мелода

- *Јасмина Шаранац Сџаменковић*

Царски говор Михаила Псела упућен августи Теодори

- *Михаило Миленковић*

Слика патријарха Фотија у делу *О миру* Црква патријарха Јована XI Века (1275–1282): историјски аргументи против Фотија

Дискусија

Пауза

14.00 | Председавају: *Зоран Ранковић, Маја Николић*

- *Игор Сџаменовић*

Представе о Византији и Византинцима у писмима Енеје Силвија Пиколоминија (1431–1457)

- *Милош Ивановић*

Збој ђрехова наших – Приказ османских освајања у српским наративним изворима друге половине XV века

- *Бењамин Хекић*

Родословље Кантакузинâ и Бранковића у шеснаестовековним генеалошким списима из Италије

Дискусија

Пауза

16.00 | Председавају: *Таијана Субоџин Голубовић, Зоја Бојић*

- *Ирена Шџадијер*

Још једном о хронологији светог Петра Коришког

- *Даница Појовић*

Идеја и пракса монашке *џустиније* на позносредњовековном Балкану: Свети Ромил Раванички

- *Александар З. Савић*

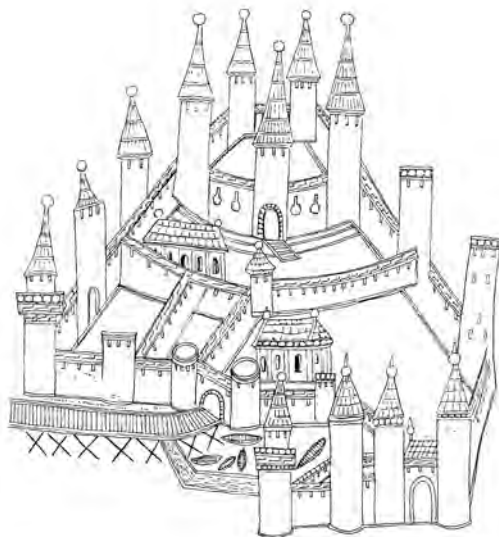
Повесџ о јерусалимским црквама и скраћено *Жиџије Свейџој Саве* из Горичког зборника: Нека запажања о редакторском поступку

Никона Јерусалимца

- *Милена Давидовић*
Историјска палеја у српском рукописном наслеђу: о једној
скраћеној верзији текста
Дискусија
Пауза

17.30 | Председавају: *Ирена Шпадијер, Србољуб Убийарић*

- *Александра Ивановић*
Топоси византијске химнографије у Служби Светом краљу
Стефану Дечанском
- *Ирена Плаовић*
Похвала светима Симеону и Сави Теодосија Хиландарца:
реторичко читање
- *Тамара Бабић*
Најстарији помени светих Симеона и Саве у хиландарским
рукописима: прилог проучавању заједничког култа
Дискусија

БЕОГРАД · СРЕДА, 29. ОКТОБАР 2025.
САЛА АУДИОВИЗУЕЛНОГ АРХИВА САНУ
ул. Кнеза Михаила 36 (први спрат)

Општи део
ВИЗАНТОЛОШКЕ ТЕМЕ

10.00 | Председавају *Борис Стојковски, Тамара Илић*

- *Тихон Ракићевић*
Заузимање Цариграда и његове земље у Првом слову *Синуденичкој*
пословици Светог Саве
- *Ташијана Субојин Голубовић*
Ка реконструкцији српскословенског превода Еввергетидског
типика и његовој употреби у средњовековној Србији
- *Миљана М. Мајић – Марија Јовић*
Препис оснивачке повеље краља Милутина за хиландарски пирг
Хрусију
- *Зоран Чворовић*
Рука из члана 84. Душановог законика и његовог руског
средњовековног права
- *Нина Криљанин*
Мошини преводи српских средњовековних повеља у збирци
извора Вере Петрић
Дискусија
Пауза

11.45 | Председавају: *Ташијана Стојковски, Љубомир Милановић*

- *Маријана Љ. Марковић*
Паун као рајска птица. Симбол васкрсења и вечног живота у
источнохришћанској уметности средњег века
- *Зора Бојић*
Једна могуће читање мотива сучељених птица северне бифоре
западне фасаде студеничке Богородичине цркве
- *Драгана Аћимовић*
Симболичке представе фарисеја, књижевника и његовог асидијиних
у Мирослављевом јеванђељу
Дискусија
Пауза

13.00 | *Председавају: Миљана М. Мајић, Владан Здравковић*

- *Кристијина Милорадовић*
Усуд каматника на дан Страшног суда. Прилог проучавању теме зеленаштва у источнохришћанској средњовековној теологији и уметности
- *Бојана Стивановић*
Култ и иконографија светих Кирика и Јулите у православном свету и њихове представе у старом српском живопису
- *Милица Михајловић*
Животопис једног египатског пустињака у сликама: ликовни циклус Светог Онуфрија у MS M626
Дискусија
Пауза

14.15 | *Председавају: Марка Томић, Милош Живковић*

- *Анђела Гавриловић*
Протомајстор фресака манастира Ресаве
- *Бојан Појовић*
Први портрети Стефана Штиљановића
Дискусија
Пауза

Дискусиони форум
ИЗАЗОВИ САВРЕМЕНЕ ВИЗАНТОЛОГИЈЕ

15.00 | *Председавају: Љубомир Максимовић, Сјаноје Бојанин*

- *Марка Томић*, Дигитална база података *Сакрална теологија*
Охридске архиепископије (STOA)
Дискусија
- Завршна реч
Затварање конференције
Коктел

PERA

ОРГАНИЗАЦИЈУ ОСМЕ НАЦИОНАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ
ВИЗАНТОЛОГА ПОДРЖАЛО ЈЕ МИНИСТАРСТВО НАУКЕ,
ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА И ИНОВАЦИЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

МИНИСТАРСТВО НАУКЕ,
ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА И
ИНОВАЦИЈА

ДОБРОТВОР КОНФЕРЕНЦИЈЕ

